

Pravica do brezplačnega prevoza učencev

mag. Domen Petelin, univ. dipl. pravnik

V stalnem tematskem sklopu Šolstvo in pravo vam avtor mag. Domen Petelin s svojimi prispevki poskuša odgovoriti na številna odprta vprašanja s področja šolskega prava. Glede želenih vsebin prihodnjih prispevkov ali dilem glede vsakokratnega aktualnega prispevka se na avtorja lahko obrnete preko elektronskega naslova petelin.domen@gmail.com.

Temeljni pravni okvir, znotraj katerega je urejena pravica do brezplačnega prevoza učencev, predstavlja določba 56. člena Zakona o osnovni šoli. Splošno pravilo pri pravici do brezplačnega prevoza učencev osnovnih šol je, da **ima vsak učenec pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole**, v katero je vpisan in ki jo obiskuje. Finančna sredstva za prevoze učencev osnovne šole zagotavljajo lokalne skupnosti¹, osnovna šola pa je dolžna učencem, ki čakajo na organiziran prevoz, zagotoviti varstvo.

O načinu prevoza se osnovna šola dogovori s starši in lokalno skupnostjo. Na tem mestu je potrebno izpostaviti, da ni dolžnost staršev, da otroku zagotovi oziroma organizira prevoz v primerih, ko je otrokovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, ampak je to dolžnost lokalne skupnosti, ki se sicer lahko dogovori s starši, da bodo starši otroka vozili v šolo in domov, vendar morajo lokalne skupnosti pri tem slediti načelu ekonomičnosti in dobrega gospodarjenja s sredstvi lokalne skupnosti. Praviloma lokalna skupnost za prevoz učencev poskrbi prek javnih prevoznih linij, lahko tudi z organizacijo kombi prevozov, v redkih primerih tudi z dogovorom s starši in plačevanjem kilometrine.

Pri plačevanju kilometrine staršem je dobro vedeti, da je pravica do brezplačnega prevoza vezana

na učenca in ne na učenčeve starše, kar pomeni, da se povrnejo le stroški prevoza na relaciji otrokovo prebivališče – osnovna šola in relaciji osnovna šola – otrokovo prebivališče, ne povrnejo pa se prevozniki stroški povratka staršev oziroma njihovega ponovnega prihoda po učenca v istem dnevu². Če poenostavimo, povrnjeni so stroški kilometrine za dve poti (merilo je učenec) in ne za štiri poti (še pot starša do doma, ko otroka pripelje v šolo in pot do šole, ko gre starš po otroka, ker je konec pouka, da ga odpelje do doma).

Pri izvajanju pravice do brezplačnega prevoza učenca je potrebno hkrati tudi poudariti, da ta pravica ne pomeni, da mora občina organizirati prevoz tako, da otrok vstopi na organizirano prevozno sredstvo z domačega praga, ampak na najbližji vstopni postaji linijskega prevoza. Dolžnost staršev pa je, da poskrbijo za varen dostop do vstopne oziroma izstopne postaje³. Najbolj optimalne linije za prevoz otrok se določajo z medsebojnim sodelovanjem lokalne skupnosti, šole in staršev (preko sveta staršev). Za zadovoljstvo lokalne skupnosti je priporočljivo, da se upošteva čim več želja prebivalcev, seveda pa v mejah danih finančnih in drugih možnosti.

Do brezplačnega prevoza so lahko upravičeni tudi drugi učenci, kadar to izhaja iz veljavnih predpisov, posebej pa bo predstavljen primer, ko zakon eks-

KURIKULUM, šolsko pravno svetovanje, d.o.o.

Pravi naslov za vaša pravna vprašanja na področju vzgoje in izobraževanja

Kontakt: info@kurikulum.si

www.kurikulum.si

¹ V določenih primerih sredstva za prevoze učencev krije država, te izjeme bodo predstavljene v nadaljevanju prispevka.

² Sodba Upravnega sodišča RS, št. I U 1452/2011, z dne 05. 12. 2012.

³ Sodba Upravnega sodišča RS, št. II U 449/2013, z dne 19.03.2014.

plicitno določa, da učenec ni upravičen do brezplačnega prevoza, pa je sodna veja oblasti navkljub jasno zapisani pravni normi desetega odstavka 56. člena Zakona o osnovni šoli odločila prav nasprotno in odločila, da je učenec upravičen do brezplačnega prevoza (ne glede na zapis v zakonu).

Pravica do brezplačnega prevoza učencev prvega razreda osnovne šole

Učenec prvega razreda osnovne šole ima pravico do brezplačnega prevoza ne glede na oddaljenost njegovega prebivališča do osnovne šole, torej ne samo v primeru, ko je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, ampak tudi v primerih, kadar je njegovo prebivališče oddaljeno manj kot štiri kilometre od osnovne šole. Tudi v tem primeru morajo sredstva za prevoze učencev prvega razreda osnovne šole zagotavljati lokalne skupnosti.

Tudi pri izvajanju te pravice za učenca prvega razreda osnovne šole velja, da otrok ne vstopi na organizirano prevozno sredstvo z domačega praga, ampak na najbližji vstopni postaji linijskega prevoza, ter da je dolžnost staršev, da poskrbijo za varen dostop do vstopne oziroma izstopne postaje, če je le-ta oddaljena od otrokovega doma do 4 kilometre.

Učenci prvega (in drugega razreda⁴) osnovne šole morajo na poti v šolo in iz nje nositi rumeno rutico, nameščeno okoli vratu, poleg rutice pa tudi odsevnik, ki ne sme biti rdeče barve in katerega odsevna površina na vsaki strani meri najmanj 20 cm².

Otroci morajo imeti na poti v prvi razred osnovne šole ter domov spremstvo polnoletne osebe. Spremljevalci so lahko tudi otroci, starejši od 10 let, in mladoletniki, če to dovolijo starši, skrbniki oziroma rejniki otroka. Otroci, ki obiskujejo prvi razred osnovne šole, lahko prihajajo v območju umirjenega prometa⁵ in v območju za pešce⁶ v šolo tudi brez spremstva, če to dovolijo starši, skrbniki oziroma rejniki.

Pravica do brezplačnega prevoza učencev, kadar je ogrožena varnost učencev na poti v šolo

Pravico do brezplačnega prevoza ima ne glede na oddaljenost njegovega prebivališča od osnovne šole tudi učenec v višjih razredih osnovne šole, kadar občinski Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ugotovi, da je ogrožena varnost učenca na poti v šolo.

Osnovna šola lahko sama ali na pobudo staršev predlaga občini organiziranje brezplačnega prevoza za tiste učence, katerih varnost je na poti

v šolo ogrožena. Občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu preuči prometno situacijo in v skladu s kriteriji za varne šolske poti sprejme ugotovitev glede utemeljenosti predloga šole. Pri pripravi mnenja sodeluje s policijo, upravljavcem cest, prometnimi strokovnjaki, učitelji itd. Pri odločitvah o nujnosti prevoza učencev zaradi večje ogroženosti na šolski poti je potrebno upoštevati tudi zahteve o varnosti pri prevozih otrok (ustrezna postajališča ali varne površine, s katerih lahko učenci vstopajo in izstopajo iz vozila, ustreznost samega vozila pogojem vožnje skupine otrok, itd.)⁷.

Sredstva za prevoze učencev osnovne šole in sredstva za varstvo vozačev, katerih pot v šolo je ogrožena zaradi velikih zveri, krije država in ne lokalna skupnost⁸.

Pravica do brezplačnega prevoza učencev ob prešolanju na drugo šolo

Kadar je iz učnih ali vzgojnih razlogov potrebno, lahko osnovna šola v soglasju ali na zahtevo staršev vključi učenca v drugo osnovno šolo, če ta s tem soglaša. Šola lahko iz vzgojnih razlogov prešola učenca na drugo šolo tudi brez soglasja staršev, če so kršitve pravil šole takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih, ali če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Učenec, ki se prešola na ta način, ima pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, v katero je prešolan. Tudi v tem primeru se o načinu prevoza osnovna šola dogovori s starši in lokalno skupnostjo, kar hkrati tudi pomeni, da se mora glede na to, da starši niso dolžni (še posebej ob nesoglasju pri prešolanju njihovega otroka) zagotoviti prevoza otroka na drugo osnovno šolo, osnovna šola, ki odloča o prešolanju, o morebitni organiziranosti in izvedbi prevoza na drugo osnovno šolo pred odločitvijo vsekakor povezati tudi z lokalno skupnostjo.

Pravica do brezplačnega prevoza učencev s posebnimi potrebami

Do brezplačnega prevoza so upravičeni tudi učenci s posebnimi potrebami⁹. Gre za skupino učencev, ki pridobijo ta status na podlagi pravnomočne odločbe o usmeritvi, ki jo na podlagi Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami izda Zavod RS za šolstvo.

⁴ Drugi in tretji odstavek 87. člena Zakona o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 82/13 – uradno prečiščeno besedilo, 69/17 – popr., 68/16, 54/17, 3/18 – odl. US in 43/19 – ZVoz-1B).

⁵ V območju umirjenega prometa imajo pešci prednost pred drugimi udeleženci cestnega prometa. Vozniki morajo v območju umirjenega prometa voziti posebno previdno, še zlasti pa morajo biti pozorni na otroke, ki jim je dovoljena igra v tem območju (31. člen Zakona o pravilih cestnega prometa).

⁶ V območjih za pešce je dovoljen tudi promet uporabnikov posebnih prevoznih sredstev in kolesarjev, vendar le tako, da ne ogrožajo pešcev (32. člen Zakona o pravilih cestnega prometa).

⁷ Povzeto iz <https://www.avp-rs.si/preventiva/prometna-vzgoja/programi/zacetek-sole/>

⁸ Zadnja alineja sedmega odstavka 81. člena ZOFVI.

Do pravice do brezplačnega prevoza so lahko upravičeni učenci s posebnimi potrebami, ki so usmerjeni v izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, prilagojen izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom, prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom ali v posebni program vzgoje in izobraževanja. Stroške brezplačnih prevozov otrok s posebnimi potrebami krije, skladno z 82. členom ZOFVI, lokalna skupnost.

Otroci s posebnimi potrebami imajo pravico do brezplačnega prevoza ne glede na oddaljenost njihovega prebivališča od osnovne šole, če je tako določeno v odločbi o usmeritvi. To normo iz tega odstavka 56. člena Zakona o osnovni šoli je potrebno obravnavati skupaj z določbo prvega odstavka tega člena, ki določa, da ima vsak učenec pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole. Vsebina obeh pravnih norm vodi do zaključka, da se v izreku odločbe o usmeritvi določi pravica do brezplačnega prevoza zgolj v primeru, kadar je oddaljenost otrokovega prebivališča do osnovne šole manj kot štiri kilometre, saj je učenec s posebnimi potrebami tako kot vsak drug učenec upravičen do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, ker je tako določeno s prvim odstavkom 56. člena Zakona o osnovni šoli¹⁰.

Obstaja pa izjema od tega pravila, in sicer v primerih, kadar gre za učenca s posebnimi potrebami, ki obiskuje osnovno šolo zunaj šolskega okoliša. Splošno pravilo, ki je določeno v tretjem odstavku 56. člena Zakona o osnovni šoli določa, da ima učenec, ki obiskuje osnovno šolo zunaj šolskega okoliša, v katerem prebiva, pravico do povračila stroškov prevoza v višini, ki bi mu pripadala, če bi

obiskoval osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem prebiva. Pri učencih s posebnimi potrebami je potrebno upoštevati 49. člen Zakona o osnovni šoli, s katerim imajo starši pravico otroka s posebnimi potrebami vpisati v osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem otrok stalno ali začasno prebiva, razen če ta šola ne izpolnjuje pogojev in je zaradi tega otroku s pravnomočno odločbo o usmeritvi določena druga ustrezna osnovna šola. Iz tega člena izhaja, da se, v kolikor se v postopku usmerjanja ugotovi, da šola iz šolskega okoliša, ki mu otrok zaradi prebivališča pripada, ne izpolnjuje pogojev, kot bi jih učenec s posebnimi potrebami zaradi svojih ugotovljenih motenj, ovir oziroma primanjkljajev potreboval, lahko po predhodnem dogovoru s starši otroka vključi v šolo izven otrokovega šolskega okoliša, ki izpolnjuje vse pogoje, kot jih učenec s posebnimi potrebami zaradi svojih ugotovljenih motenj, ovir oziroma primanjkljajev potrebuje. V tem primeru bi moral Zavod RS za šolstvo izdano odločbo o usmeritvi učencu dodeliti tudi pravico do brezplačnega prevoza ne glede na oddaljenost učenčevega prebivališča do šole¹¹.

Tudi sicer lahko starši učenca s posebnimi potrebami vpišejo na drugo osnovno šolo, ki leži zunaj šolskega okoliša otroka. To pravico imajo starši na podlagi 48. člena Zakona o osnovni šoli, če druga osnovna šola s tem soglaša. V teh primerih, kadar gre za odločitev staršev (in ne gre za situacijo, ko šola iz otrokovega šolskega okoliša ne izpolnjuje pogojev, ki bi jih učenec s posebnimi potrebami zaradi svojih ugotovljenih motenj, ovir oziroma primanjkljajev potreboval), da zaradi določenih (subjektivnih ali objektivnih) razlogov otroka s posebnimi potrebami vpišejo v drugo šolo, ki s tem soglaša, bi se glede pravice do povračila stroškov prevoza morali ravnati po tretjem odstavku 56. člena Zakona o osnovni šoli, na podlagi katerega ima učenec, ki obiskuje osnov-

⁹ Otroci s posebnimi potrebami so po Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni otroci oziroma otroci z okvaro vidne funkcije, gluhi in naglušni otroci, otroci z govorno-jezikovnimi motnjami, gibalno ovirani otroci, dolgotrajno bolni otroci, otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, otroci z avtističnimi motnjami ter otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami.

¹⁰ Na drugačno stališče se je v svoji sodbi št. U 546/2007 postavilo Upravno sodišče RS, s katero je sodišče odločilo, da morajo odločbe o usmeritvi otrok s posebnimi potrebami vsebovati tudi pravice, ki izhajajo iz zakonov s področja vzgoje in izobraževanja, in med te pravice po presoji sodišča sodi tudi pravica do organiziranega prevoza oziroma do povračila stroškov prevoza otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Priznanje pravice do povračila stroškov prevoza v odločbi stranko varujejo pred samovoljnim in arbitrarnim ravnanjem organov in ji olajšuje prisilno izterjavo pravice.

¹¹ Le s takšnim ukrepom bi deloval Zavod RS za šolstvo v skladu z otrokovo največjo koristjo, prav tako pa bi tako spoštoval in udeležil načela iz 4. člena Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, 3. člena Konvencije o otrokovih pravicah in 24. člena Konvencije o pravicah invalidov.

no šolo zunaj šolskega okoliša, v katerem prebiva, pravico do povračila stroškov prevoza v višini, ki bi mu pripadala, če bi obiskoval osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem prebiva.

Tudi v primerih, kadar prevoz otrok s posebnimi potrebami izvajajo starši otroka, so le-ti upravičeni do povrnitve stroškov prevoza za dve poti na relaciji dom–šola, saj je ta pravica vezana na otroka, ne torej za štiri poti na relaciji dom–šola, ki jih dejansko lahko prevozi starš, ki otroka vozi v šolo in domov.

Potrebno pa je tudi na tem mestu poudariti, da starši otrok s posebnimi potrebami niso dolžni voziti otroka na relaciji dom–šola, in v kolikor prevoz s strani staršev ne bi bil možen, je lokalna skupnost (občina) tista, ki mora zagotoviti prevoz, sicer se krši otrokova ustavna pravica do obveznega osnovnošolskega izobraževanja. Občina tako prek javnega razpisa poišče ustreznega izvajalca prevoza. Nekatere občine se med seboj povezujejo in si delijo stroške prevoza otrok s posebnimi potrebami v zavode izven meja njihovih občin.

Pravica do brezplačnega prevoza učencev s posebnimi potrebami k izvajalcem dodatne strokovne pomoči

Izredno redki so še primeri, ko imajo otroci s posebnimi potrebami z odločbo o usmeritvi določeno izvajanje dodatne strokovne pomoči v zavodu za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami.

V teh primerih imajo otroci s posebnimi potrebami pravico do povračila stroškov prevoza do zavoda, v katerem se ta pomoč izvaja, če je njihovo prebivališče od tega zavoda oddaljeno več kot štiri kilometre.

Pravica do brezplačnega prevoza učencev s posebnimi potrebami ob pouka prostih dnevih

Otroci s posebnimi potrebami, ki jim ni mogoče zagotoviti vzgoje in izobraževanja v kraju njihovega prebivališča in jim zaradi oddaljenosti prebivališča od kraja vzgoje in izobraževanja ni mogoče zagotoviti prevoza, se lahko vključijo v zavod za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, socialnovarstveni zavod, domove učencev za otroke s posebnimi potrebami ali se namestijo v rejniško družino. Gre za otroke, ki so usmerjeni v prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom, v prilagojeni izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom ali v posebni program vzgoje in izobraževanja.

Gre za pravico do oskrbe, kar pomeni, da so otroci med tednom nameščeni v enega od zavodov, ki so ustanovljeni za ta namen in v katerih se praviloma hkrati tudi izvaja prilagojeni izobraževalni program ali posebni program vzgoje in izobraževanja, v katerem je otrok z odločbo o usmeritvi usmerjen.

Kadar učencu ni mogoče zagotoviti prevoza, ima pravico do brezplačne oskrbe v kraju izobraževanja in pravico do brezplačnega prevoza domov ob pouka prostih dnevih. V teh primerih krije stroške prevozov učencev s posebnimi potrebami ob pouka prostih dnevih država¹² (in ne lokalna skupnost).

Pravica do brezplačnega prevoza učencev s posebnimi potrebami, ki so usmerjeni v posebni program vzgoje in izobraževanja in so starejši od 18 let

V zadnjem času je bilo kar nekaj primerov, ko so imeli starši učencev s posebnimi potrebami, ki so usmerjeni v posebni program vzgoje in izobraževa-

¹² Šesta alineja četrtega odstavka 81. člena in tretja alineja prvega odstavka 82. člena ZOFVI.

¹³ Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb (Uradni list RS, št. 41/83, Uradni list RS, št. 114/06 – ZUTPG, 122/07 – odl. US, 61/10 – ZSVarPre in 30/18 – ZSVI).

¹⁴ Zakon o socialnem vključevanju invalidov (Uradni list RS, št. 30/18).

¹⁵ Sodba Upravnega sodišča RS, št. I U 1572/2015, z dne 18. 11. 2015.

nja in so starejši od 18 let, v posameznih slovenskih občinah težave z uveljavljanjem pravice do brezplačnega prevoza za svoje otroke.

Občine so se pri svojih zavrnitvah sklicevale na deseti odstavek 56. člena Zakona o osnovni šoli, iz katerega resda izhaja, da »določilo petega in sedmega odstavka ne velja za učence, starejše od 18 let, ki so vključeni v posebni program in uveljavljajo pravice, določene v Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb«.

Peti in sedmi odstavek 56. člena Zakona o osnovni šoli namreč določata, da »otroci s posebnimi potrebami imajo pravico do brezplačnega prevoza ne glede na oddaljenost njihovega prebivališča od osnovne šole, če je tako določeno v odločbi o usmeritvi. Če učencu ni mogoče zagotoviti prevoza, ima pravico do brezplačne oskrbe v kraju izobraževanja in pravico do brezplačnega prevoza domov ob pouka prostih dnevih«. Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb¹³, ki je veljal vse od leta 1983, je sicer 1. 1. 2019 prenehal veljati, saj ga je nadomestil dolgo pričakovani Zakon o socialnem vključevanju invalidov¹⁴, ki med drugim invalidom (tudi polnoletnim učencem s posebnimi potrebami) ureja pravico do nadomestila za invalidnost, pravico do dodatka za pomoč in postrežbo, pravico do storitev socialnega vključevanja in druge pravice.

Splošno in temeljno pravilo pri pravici do brezplačnega prevoza učencev osnovnih šol je, da ima vsak učenec (tudi učenec s posebnimi potrebami) pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, kar je določeno s prvim odstavkom 56. člena Zakona o osnovni šoli (in ne v petem in sedmem odstavku tega člena).

V drugem odstavku 75. člena Zakona o osnovni šoli je določeno, da učenci s posebnimi potrebami, ki so vključeni v posebni program vzgoje in izobraževanja in so izpolnili osnovnošolsko obveznost, lahko nadaljujejo izobraževanje v posebnem programu vzgoje in izobraževanja še največ 11 let, vendar največ do 26. leta starosti. Tudi iz samega posebnega programa vzgoje in izobraževanja izhaja, da gre za osnovnošolski program, ki lahko traja do 26. leta starosti učenca s posebnimi potrebami. Nekatere občine si to razlagajo po svoje.

Nekatere občine so se pri zavrnitvah vlog staršev po uveljavitvi pravice do brezplačnega prevoza tako sklicevale na deseti odstavek 56. člena Zakona o osnovni šoli z razlago, da ker starši za svoje otroke, vključene v posebni program vzgoje in izobraževanja, že uveljavljajo pravice, določene v Zakonu o socialnem vključevanju invalidov (zlasti nadomestilo za invalidnost in dodatek za pomoč in postrežbo), niso

upravičeni še do brezplačnega prevoza, kar pa ne drži, saj ta deseti odstavek omejuje pravico do brezplačnega prevoza le za tiste učence, ki imajo pravico do brezplačnega prevoza določeno v odločbi o usmeritvi (praviloma za tiste učence, katerih oddaljenost do kraja šolanja je manj kot 4 kilometre) in za tiste učence, ki imajo v odločbi o usmeritvi določeno pravico do brezplačne oskrbe v kraju izobraževanja in pravico do brezplačnega prevoza domov ob pouka prostih dnevih.

Zanimivo je, da je Upravno sodišče RS v svoji sodbi¹⁵ deseti odstavek 56. člena Zakona o osnovni šoli popolnoma negiralo, ker da ni skladen z 52. in 57. členom Ustave RS ter s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Slovenijo in po katerem se ratificirane in objavljene mednarodne pogodbe uporabljajo neposredno. S to zelo pomembno in odlično obrazloženo sodbo so starši učenca dosegli uveljavitev pravice do brezplačnega prevoza za svojega otroka ne glede na zapis še veljavne pravne norme desetega odstavka 56. člena Zakona o osnovni šoli, ki jo bo potrebno ob prvi noveli Zakona o osnovni šoli črtati iz zakona, saj ni skladna z Ustavo RS.

Glede na zgoraj navedeno sodbo Upravnega sodišča RS so torej tudi učenci, starejši od 18 let, ki so usmerjeni v posebni program vzgoje in izobraževanja, upravičeni do brezplačnega prevoza, ne glede na uveljavljanje drugih pravic iz sociale ali zdravstva. Pri uveljavljanju pravice do brezplačnega prevoza učencev, ki so usmerjeni v posebni program vzgoje in izobraževanja in so starejši od 18 let, je dobro vedeti še to, da jim, če so ti učenci vključeni v socialno varstvene zavode (CUDV Dornava, CUDV Dobrna, CUDV Draga Ig itd.), stroške za dnevne prihode in odhode do zavoda do 21. leta starosti učenca krije občina, po 21. letu starosti pa te stroške krije država¹⁶, medtem ko za učence, ki so vključeni bodisi v osnovne šole bodisi v zavode za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, ki izvajajo posebni program vzgoje in izobraževanja, krije te stroške občina.

Pravica do delnega povračila prevoza učencev

Starši imajo pravico vpisati otroka v javno osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem otrok stalno oziroma začasno prebiva, šola pa je dolžna na željo staršev otroka vpisati. V drugo osnovno šolo, torej v osnovno šolo izven šolskega okoliša, lahko starši otroka vpišejo le takrat, kadar ta (druga) šola s tem soglaša.

Učenec, ki obiskuje osnovno šolo zunaj šolskega okoliša, v katerem prebiva, ni upravičen do brezplačnega prevoza, ima pa pravico do povračila stroškov prevoza v višini, ki bi mu pripadala, če bi obiskoval osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem prebiva¹⁷.

¹⁶ Določba 8. člena Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Uradni list RS, št. 45/10, 28/11, 104/11, 111/13, 102/15, 76/17, 54/19 in 81/19).

¹⁷ Izjemi so učenci ob prešolanju in učenci s posebnimi potrebami, kadar šola otrokovega šolskega okoliša ne izpolnjuje vseh pogojev, ki jih otrok potrebuje ob vključitvi v predlagani izobraževalni program.